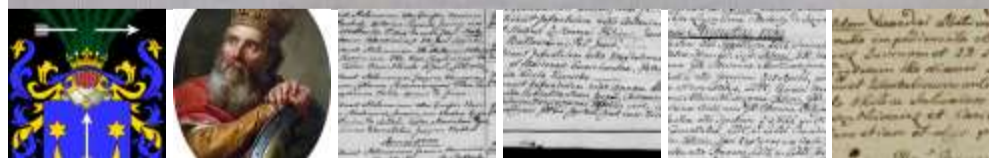

Dr. Irma Randakevičienė. Vološynų paslaptys

Autorius: Voruta Data: 2018-11-06 , 12:50 Spausdinti

Vološynų herbas. pracownia.com/herby/nuotr.
 Dr. Irma RANDAKEVIČIENĖ, www.voruta.lt
 Šiek tiek apie Drago – Sasų kilmę

Pora šimtmečių atgal prieš Abiejų Tautų Respublikos užgimimą, į dabartinės Lenkijos ir Ukrainos teritorijas (tuometinė Haličo – Voluinės ir prieš ją buvusios ankstesnės kunigaikštystės) įvyko valachų (angl. vlachs), semigradų (transilvanų, vengrų/ugrų) invazija. Tai aprašyta ne viename istoriniame šaltinyje, ypač daug dėmesio šiam reiškiniiui skyrė lenkų, ukrainiečių istorikai. Gana ryški ir daugelyje šaltinių aptinkama Stepono Woloszyno (toliau vartojama pavardė – Vološynas) – Rybotyckio istorija.

Steponas Vološynas arba grafas Vengrinas gimė 1340 metais Semigradijoje (Transilvanijoje), tėvas jo buvo vardu Jugas, senelis Mikola. Steponas buvo pirmojo Moldavijos karaliaus Bogdano I sūnėnas, jo tėvas ir brolis Bogdanas nukeliavo į istorinę Marmaroshchynos (Marmarosz) žemę iš dabartinės Makedonijos teritorijos. Steponas Vološynas kartu su dėde Bogdanu dalyvavo 1359 m. žygyje į Moldavijos žemes, kur jie laimėjo mūšį prieš Vengrijos karūnos vietininką Balką, Saso sūnų. Bogdanas paskelbė Moldavijos kunigaikštystę savarankiška valstybe ir tapo jos pirmuoju karaliumi Bogdanu I. Bogdanas I, taip pat ir Steponas Vološynas giminiavosi su Valachijos valdovų šeimomis, t. y. Basarabu I, taip pat Bulgarijos caru, taip pat ir Transilvanijos (Semigradijos) valdovu Vladu III Drakula.

Lenkijos karalius Kazimieras Didysis III. [wikipedia.com](https://en.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_III_the_Great) nuotr.

Steponą Vološyną su kariuomene pasikvietė Lenkijos karalius Kazimieras III Didysis kartu keliauti į Galicijos (tuo metu – „Červonaja Rusia“, dab. Vakarų Ukraina) teritoriją, kur jiems nelabai pasisekė. Buvo užimta tik Sano žemė prie to paties pavadinimo upės. Būtent šioje teritorijoje 1000 ha žemės kartu su trimis vienuolynais prie Sano intako upės Viaros Kazimieras III Didysis padovanojo kariuomenės vadui Steponui Vološynui. Šis apsigyveno Rybotiščių kaime ir nuo to įgavo pavardę – Steponas Rybotyckis (Szczepan Wołoszyn Rybotycki). Netoliese nuo Rybotiščių kaimo buvo pastatyta šv. Onufrijaus cerkvė, pirmoji gynybinė cerkvė Lenkijos Karalystėje. Minimas kaimas yra 25 km nuo Peremyšlio miesto. 1368 m. Steponas Rybotyckis Karaliaus Kazimiero III Didžiojo įsaku (minėtas įsakas saugomas Lenkijos Užsienio reikalų ministerijos archyve) ėmė vadintis grafu Vengrinu.

Steponas Vološynas Rybotyckis kaip ir grafas Wanczaluch'as, gavęs žemės 1431 m., laikomi daugumos Lenkijos, Ukrainos, Lietuvos, Rusijos Drago – Sasų herbo giminių pradininkais. Tokiomis žinomesnėmis giminėmis buvo bajorai: Brzescianski, Rybotycki, Gubicki, Volosiecki, Biskovski, Grochovski ir kt. Apskritai tokių bajoriškų giminių Galicijos žemėje buvo nemažai. Rašytiniuose šaltiniuose yra pateikta nuomonių, jog apskritai visos herbo Drago – Sas bajoriškos giminės kilusios iš vieno protėvio, tačiau šią versiją paneigė lenkų istorikas/geneologas Liudvikas Wyrostekas, ko gero išsamiausiai ištyrinėjęs minimas giminės (žiūr. **Wyrostek L., Ród Dragów – Sasów na Węgrzech i Rusi Halickiej, Kraków 1932**). **Kaip įprastai, tais laikais mūšyje pasižymėjęs karys galėjo gauti bajorystę iš kunigaikščio ar karaliaus. O valachų ir vengrų būta karingos prigimties. Kadangi tokių giminių Galicijoje buvo nemažai, vyko jų kilmės dokumentų, herbų unifikacija teisiniu keliu pvz., 1415 m. skundą dėl kilmės teismui padavė bajorai Litinskiai, 1439 m. Peremyšlio miesto teismui – bajorai Pogoreckiai.**

Teigiama, jog Drago – Sas herbas pirmą kartą paminėtas Saksonijoje. XI a. šis herbas tapo žinomas Prancūzijoje, Vokietijoje ir Bavarijoje. Šaltiniuose nurodoma, jog patys pirmieji Drago – Sasų protėviai grafai Grifičiai I tūkstantmečio pabaigoje valdė žemes prie Elbės. X-XII Grifičių žemės buvo pastovioje saksų ir dakų priespaudoje, todėl dauguma gyventojų traukėsi į pietus ir apsistojo ten. Yra versija, jog viena tokia grupė žmonių sudalyvavo viename iš pirmųjų Kristaus Kryžiaus žygių ir grįžę pagal Vengrijos karaliaus prašymą apsistojo Marmorše prie Karpatų. Šie riteriai greitai akomodavosi naujoje vietovėje ir tapo žinomi kaip Drago-Sasai. Jų simboliu tapo strėlė skrydyje.

1222 m. Vengrijos karalius Andrašas II a taip pat žinomas kaip Andrew of Jerusalem į vakarus nuo Drago-Sasų apgyvendintos teritorijos suteikė žemes Teutonų ordinui. Drago-Sasai tuomet atkreipė dėmesį į rytus, į Haličo – Voluinės karalystę. 1236 m. įvyko Drago – Saso vado Guido susitarimas su Danieliumi Haličiečiu, pagal kurį Guidas buvo priimtas į karaliaus tarnybą. Guidas su atvykusiū būriu priekyje nešėsi herbą su strėle skrydyje, mėlyno šalmo fone su auksiniu mėnuliu ir žvaigždėmis ant mėnulio ragų.

Drago – Sas herbas

Guidas dalyvaudamas mūšiuose įgavo karaliaus Danieliaus iš Haličo prielankumą, jam buvo padovanota žemių ir jis susigiminiavo su karališkąja gimine. Pasak istorinių šaltinių, Guidas vedė Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės karaliaus Mindaugo dukterį Ramūnę, Vaišelgos seserį, kuri buvo Švarno našlė.

Švarnas Lietuvos didysis kunigaikštis 1267-1269 m., Cholmo ir Haličo – Voluinės kunigaikštystės kunigaikštis, jauniausias Haličo kunigaikščio Danieliaus Haličiečio ir jo žmonos Onos Mstislavovaitės Naugorodietės sūnus. Pagal Lietuvos karaliaus Mindaugo ir Haličo – Voluinės kunigaikščio Danilo taikos sutartį, 1254 m. buvo vedęs Mindaugo dukrą. Teigiama, jog jie susituokė 14-15 metų. Vėliau Ramūnė Mindaugaitė tapo našle. Taigi, Guidas veddamas karališkąją dukterį davė pradžią bajoriškoms Drago – Sasų giminėms Galicijoje.

Vėliau Drago – Sasai minimi vengrų kronikose. Toliau, ties jų istorija neapsistotina, tik paminėtina, jog Lietuvos ir Lenkijos valdovas Jogaila suteikė žemes ir dvarą Ustrzyk vietovėje riteriui Jonui Właszynczyli Vološynui 1420 metais. Žinoma, jog jo sūnus susituokė su Nastia Rybotycka 1443 m., susilaukė dviejų sūnų Petro ir Jurijaus, kurie pasidalino tėvo palikimą ir pirmasis apsigyveno prie Peremyšlio miesto, kitas – kalnuotoje vietovėje.

Vološynai Jiezne – „quandum nobilius“ ir pavardės tęstinumas tris šimtus metų

Gal dėl patogios geografinės padėties, gal dėl gerų susisiekiimo galimybių, į XVIII amžiaus Jiezną plūste plūdo atvykėliai, užsieniečiai. Nuo XVIII a. vidurio juos ėmė traukti ir vieni didžiausių visoje Abiejų Tautų Respublikoje Pacų rūmai. Deja, kaip rodo dokumentai, 1808 metais rūmai perėjo Penčkovskių žinion, o šie turėjo nemažai skolų, 1834 m. teismo sprendimu rūmai buvo išskirstyti keliems valdytojams, vėliau sudegė.

Jiezno bažnyčios santuokų metrikai išsaugoti nuo 1711 metų. Jau šiais metais Gaščiūno Adalberto ir Elisabetos Sniekuliuočios santuokoje dalyvauja Lukas Kiezyzeris, Jonas Pudvinskis, Jurgis Beržinskis ir Stepono Vološyno žmona Pudvinskaitė. Tas pats Lukas Kiezyzeris ir jau nebe Vološyno Stepono žmona, o pats GD Steponas Mackevičius dalyvauja Jono Klimovičiaus ir Jadvygos santuokoje.

1723 m. Jiezno bažnyčios šventoriuje palaidojamas kilmingasis bajoras Steponas Mackevičius. Galima daryti prielaidą, jog Steponas Mackevičius yra Jiezno Vološynų pradininkas. Patikimas faktas, jog 1698 m. gimė Andrius Vološynas, gimimo vieta turbūt Jiezne, nes metrikuose, kuriuose jis įrašytas, nėra prierašo – „lot. advenar/advena“. Visus kitus naujai atvykusius Jiezno kunigai įrašydavo kaip atvykėlius. Andrius Vološynas 1710 m. būdamas dvylikos metų dalyvavo sesers Sofijos Mackevičiūtės ir Mato Kumpaičio santuokoje. Susituokę Kumpaičiai išvyko iš Jiezno ko gero į vyro tėviškę. Kartu su Andriumi vestuvėse dalyvavo ir Paulius Beržinskis, ankstesnė pavardė Kopec.

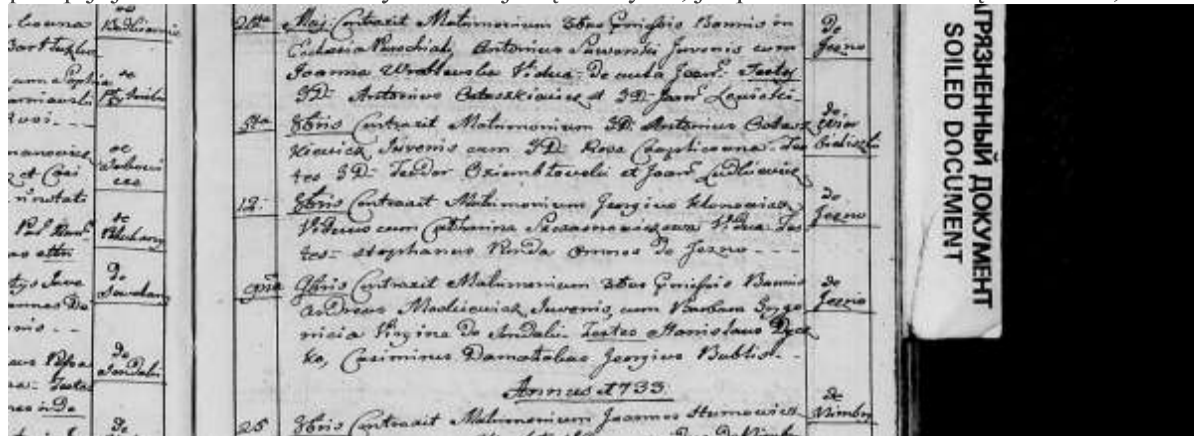
1714 m. rugsėjo 20 d. Vološynova Magdalena krikštija Ulozo Luko ir Pupoculicios Onos sūnų su Damalaku Mykolu Linceniškėse. Tai galėjo būti Andriaus motina arba kita sesuo. Mykolas Damalakas tuo metu buvo Jiezno kalvis ir iškrikštijo daug miestelio ir apylinkių vaikų, tarp jų ir užsieniečių, matyt, mokėjo užsienio (lenkų ar rusų) kalbą. 1716 m. rugpjūčio 9 d. Vološynova Magdalena pakrikštijo Teodoro ir Eufrosinos Goržynskių vaiką vėl kartu su Mykolu Damalaku.

Apie 1730 metus Linceniškėse apsigyveno susituokę Steponas Mackevičius ir Katerina Vilkaitė. 1731 m. jiems gimė sūnus Simonas, 1732 metais – sūnus Steponas, 1743 metais – sūnus Motiejus. Tikėtina, jog šis Steponas yra Andriaus Vološyno brolis, kadangi krikštytųjų apeigose dalyvavo tie patys krikštytojai, kaip ir pas Vološynus. T.y. Vološynai tuo metu bendravo su Vaičiūnais, Grigoniais, Stepankevičiais, Damalakais, Dyčkais, Beržinskiais, Pudvinskais, Ligeikomis, Gusais, Tumais, Baliukevičiais.

Įdomus faktas, jog Jiezne Vološynai gyveno su pakeista pavarde į Mackevičių.

Kokios buvo to priežastys, duomenų nėra. Pavardė „Vološynas“, kaip matyti iš pirmo skyriaus, rodo nelietuvišką kilmę. Iš kur jie atvyko į Jiezną: iš Gudijos, Ukrainos Lvovo, Peremyšlio apylinkių, Lenkijos ar pačių Vengrijos ar Rumunijos Karpatų – duomenų nėra.

Paminėtina ir tai, jog XVIII amžiaus pradžioje, praktiškai iki pat amžiaus pabaigos Jiezne nebuvo ir kitų Mackevičių, išskyrus nedidelę Sabovos atšaką (GD Mackevičius Stanislovas). Visi kiti XVIII amžiaus Jiezno Mackevičiai buvo Vološynai. Kilmingieji Mackevičiai tuo metu gyveno Panemunio dvare Nemajūnų parapijoje. Kol nebuvo atidaryta Nemajūnų bažnyčia, jie priklausė Pivašiūnų ar Punios, bet ne Jiezno parapijai.

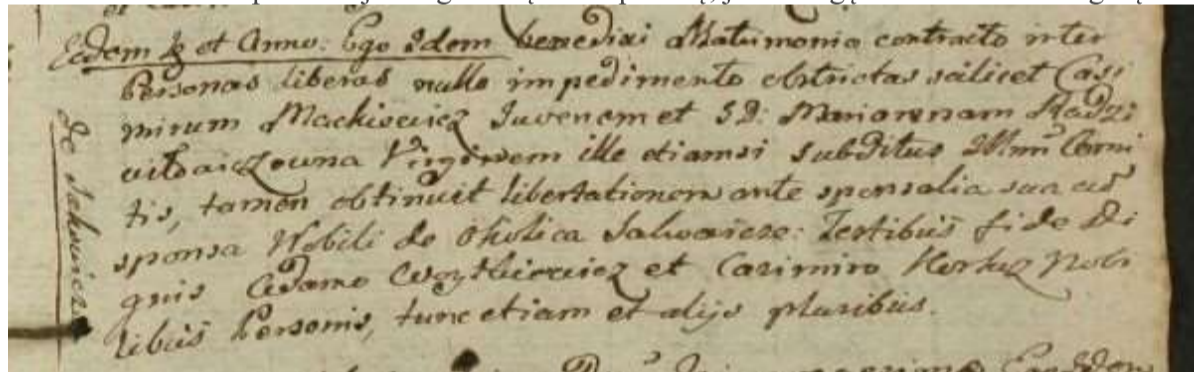
Mackevičiaus Andriaus ir Grigonytės Barboros santuokos metrikas 1732 m.

Savo tuoktuvių metrike Andrius Vološynas įrašytas kaip Mackevičius. Jis 1732 metais vedė vienos seniausių ir gausiausių Jiezno giminių atstovę – Barborą Grigonytę. Jau nuo pačių tuoktuvių kartu su žmona Andrius buvo dažnai kviečiami krikštyti Jiezno vaikų, egzistuoja apie 20 tokių metrikų.

1733 m. rugsėjo 29 d. Jiezne pakrikštytas vyriausias Andriaus ir Barboros Mackevičių sūnus Mykolas. Krikšto tėvai: Jokūbas ir Katerina Dyčkaitė. Šis sūnus 1759 metais vedė Oną Vaičiūnaitę, Vaičiūnai tuo metu taip pat buvo paplitę Jiezno apylinkėse ir gyveno miestelyje. Viename metrike Vaičiūnas nurodytas kaip „slavestnij“. Mykolo Mackevičiaus vestuvėse dalyvavo Steponkevičius Jokūbas ir Baltramiejus Dyčkus. Mykolo ir Onos Mackevičių porai 1761 metais gimė pirmasis sūnus, pavadintas tėvo garbei – Mykolu. Antrą dukterį Teresę 1762 metais pakrikštijo bajorai Kazimieras Kozarinas ir Marijana Voicechovska. Dar viena Mykolo ir Onos Mackevičių duktė Jiezne gimsta pagal metrikus tik 1772 metais – Marijana (tačiau žiūrėtoms dekanatinės knygos, o jose ne viskas, kaip paaiškėjo, perrašyta). Marijaną pakrikštija Bieleckis Juozas ir Nazulevičienė Liucija, kuri mergaitei buvo teta, Andriaus Vološyno duktė. Yra žinoma, jog 1768 metais Mykolui ir Onai Mackevičiams gimė duktė Magdalena, tik nežinoma, kur. Jiezno bažnyčios dekanatinėse knygose jos krikšto metriko nėra.

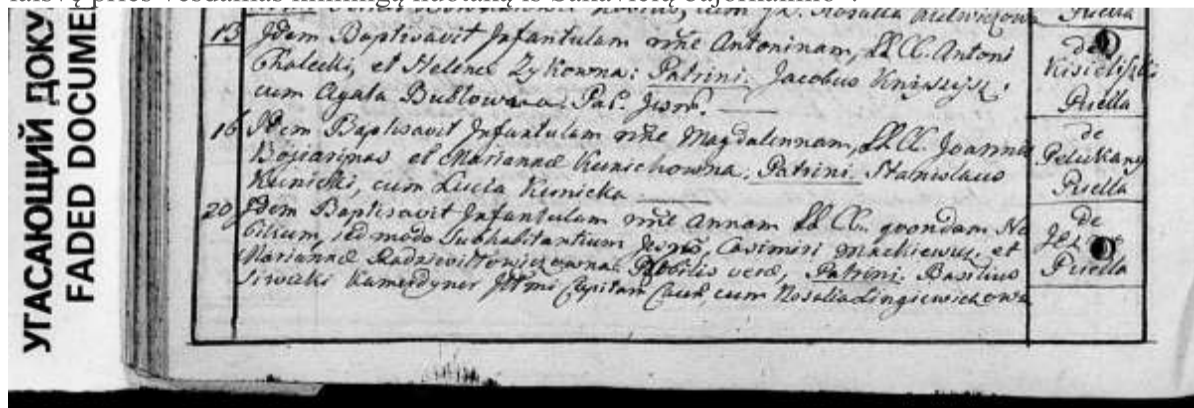
Pats Andrius ir Barbora Vološynai – Mackevičiai 1736 metais susilaukė dukters Agotos, kuri išgyveno iki suaugusios, susituokė 1759 metais su Grigonių Stanislavu iš Pelekonių ir sulaukė palikuonių. 1739 metais Andriui ir Barborai gimė sūnus Jurgis, apie kurį daugiau duomenų kol kas nepavyko rasti. 1742 metais pakrikštyta Andriaus Vološyno ir Barboros Grigonytės duktė Barbora, šiame metrike Andriaus pavardė įrašyta – „Vološynas“. 1744 metais gimė Andriaus ir Barboros sūnus Martynas, kuris buvo susituokęs, sulaukė palikuonių, mirė 50 metų, t.y. 1794 m. Jiezne, jo mirties metrike įrašyta – Vološynas Martynas. 1747 metais vasario 26 d. Jiezne pakrikštytas Andriaus ir Barboros sūnus Kazimieras.

Kaip tendencija, jog šiek tiek ūgtelėję vaikai dalyvaudavo kitų kūdikių krikštynose. Matyt, toks buvo paprotys visoje Lietuvoje. Ne išimtis ir Kazimieras, štai 1759 metais Kazimieras pakrikštija Magdalėną Skorupskaitę, jau suaugęs 1777 metais – Agotą Zablockaitę.

Kazimiero Mackevičiaus ir bajoraitės Marijonos Radzvilavičiūtės santuokos metrikas

1782 metais Kazimieras Mackevičius veda bajoraitę Marijoną Radzvilavičiūtę. Santuokos metrike įrašyta, jog „nors švies. grafo (comitis) pavaldinys, tačiau gavo laisvę prieš vesdamas kilmingą nuotaką iš Sakavičių bajorkaimio“.

Mackevičiaus Kazimiero dukters Onos krikšto metrikas, kuriame nurodyta „Quandum nobilium“

Štai kitame metrike, t.y., Kazimiero dukters Onos krikšto metrike įrašyta, jog 1784 m. Jiezne pakrikštyta Mackevičiūtė Ona, praradusio bajorystę (quandum nobilium) ir pervesto į miestiečius Mackevičiaus Kazimiero ir Radzvilavičiūtės Onos, išlaikiusios bajorystę, duktė. Krikštytojai: bajoras kamerdineris, Kauno kapitonas Basilijus Sivickis ir bajorė Lingevičienė Rozalija. Kaip pastebėjo Mindaugas Tamošiūnas, Mackevičių/Mockevičių palikuonis, Kazimiero dukters Onos Mackevičiūtės metrike įrašytas krikšto tėvas Basilijus Sivickis tarnavo kamerdineriu grafo Mykolo Paco dvare. Šį asmenį Pacai atsivežė/pasikvietė iš Holovčino, kuriame Pacai irgi turėjo dvarą.

Kaip tik apie 1760 metus Jiezne pasirodo Basilijus Horzakas ex Holowsynas, kuris susituokia su Marijona Vaičiūnaite.

1787 m. Jiezne pakrikštyta **Mackevičiūtė** Juozapota, Jiezno piliečio **Mackevičiaus** Kazimiero ir Radzvilavičiūtės Onos *de doma nobiles GD* duktė. Krikšto tėvai: bajoras Steponas Litnerukas ir bajorė Liudvika Szitnicka. Juozapota mirė 1787 metais. 1789 m. Jiezne, pamiršus įrašyti anksčiau, pakrikštytas **Mackevičius** Jurgis, sūnus **Mackevičiaus** Kazimiero, pakeitusio pavardę iš Vološyno, ir Radzvilavičiūtės Onos ar Marijonos. Krikšto tėvai: bajoras Voicechovičius Jonas, Jiezno sekretorius, ir bajorė Eleonora Ordincova. 1828 m. Jiezne mirė kilmingoji Marijona Radzvilavičiūtė – **Mackevičienė**. Metrike nurodyta, jog ji kadaise buvusio kilmingu Kazimiero **Mackevičiaus** našlė, sukakusi apie 80 metų. Paliko po savęs sūnų Jurgį ir dukteris Petronėlę bei Oną.

Mackevičiaus Kazimiero sūnaus **Jurgio** krikšto metrikas, kuriame nurodyta, jog **Kazimieras – Vološynas**. 1789 m.

Paminėtina, jog to meto bažnytiniai metrikai buvo oficialus dokumentas, liudijantis juridinius faktus. Juk jais buvo grindžiami teismuose testamentiniai, dvarų paveldėjimo, žemių pirkimo – pardavimo sandoriai, paskoliniai santykiai ir kt.

Įrašymas Kazimiero Vološyno-**Mackevičiaus** dukters Onos krikšto metrike jo kaip „quandum nobilium“ sukelia daugybę klausimų. Juk negalėjo vienintelis iš Andriaus Vološyno sūnų kažkokiu būdu gauti bajorystę ir ją prarasti. Logiška, jog faktas „quandum nobilium“ krenta ant visos Jiezno Vološynų giminės.

Galbūt Kazimieras buvo ambicingesnes, juk buvo vedęs bajoraitę, ir todėl norėjo, jog tai būtų įrašyta. Yra Jiezno metrikuose atvejų, kaip krikštytųjų apeigas liudijant, buvo įrašyti tėvų teistumai, kiti faktai. Ypač tai būdinga Sarošieko klebonavimo periodu. Šis kunigas įrašė daug įdomios informacijos apie Jiezno gyventojus ar atvykėlius ir buvo ypač skrupulingas. Būtent jo klebonavimo metu ir įrašytas „quandum nobilium“.

Tikėtina, jog bajorystę Vološynai galėjo prarasti iki 1700 metų. Galbūt Jiezno Vološynų protėvis ar senelis XVII amžiuje buvo įsivėlęs į sukilimą ar tiesiog kivirčą, konfliktą, gal neįtikojamam nors kunigaikščiui, gal jam grėsė pavojus ir dėl to Vološynai iš gimtųjų vietų bėgo ir atsidūrė Jiezne.

Juk XVII amžius Abiejų Tautų Respublikoje buvo stichiškas amžius: aidėjo karai, kilo sukilimai, pvz., Chmelnickio buntas, šalį valdė vienas po kito Saksai, kurie ją nustekeno, kol galop Jekaterina II padalijo. Sunku nuspėti, ką reiškia kunigo liudijimas metrike „praradęs bajorystę“. Teritorija, iš kur galėjo atvykti Vološynai, plati. Juk kartu su Rybotyckiu ar Vanczaluch'u senaisiais vėlyvaisiais viduriniais amžiais atsikėlė į Lenkijos – Ukrainos teritorijas valachai, vengrai vėliau paplito aplink Lvovą, Peremyšlio apylinkes nemažu spinduliu. Bajoriškų Drago – Sasų herbo giminių tose vietovėse taip pat buvo sutinkama nemažai. Todėl sudėtinga nuspėti, kur galėjo būti priimtas sprendimas dėl bajorystės atėmimo ir, ar jis išsaugotas kokio nors miesto archyve.

1795 metais gyventojų surašyme Kazimiero Vološyno **Mackevičiaus** žmona bajorė Radzvilavičiūtė įrašyta kaip našlė. Jiezno bažnyčios dekanatinėse knygose Kazimiero mirties metriko nėra. Taip pat įdomus faktas tas, jog Kazimiero žmona santuokoje su juo išlaikė bajorystę, ji ir mirė kilminga. O Kazimieras, kaip minėta, jos mirties metrike nurodytas, kaip kadaise kilmingas.

Jiezne Vološynai išplito

Andrius Vološynas su žmona Barbora nugyveno ilgus, gražius metus. Jie susilaukė sūnų: Mykolo (sulaukė palikuonių), Jurgio (nieko apie jį daugiau nežinoma), Martyno (sulaukė palikuonių), Kazimiero (sulaukė palikuonių), Stanislovo (nieko apie jį daugiau nežinoma), Motiejaus (sulaukė palikuonių), dukterų: Agotos (ištekėjo už Grigonio Stanislovo ir sulaukė palikuonių), duktės Barbaros (nieko apie ją daugiau nežinoma), duktės Liucijos (ištekėjo už Nazulevičiaus Jono ir sulaukė palikuonių). Beje, Liucijos sūnų Kazimierą krikštijo tas pats Basilijus Sivickis 1772 metais.

Andrius Vološynas – **Mackevičius** mirė 1778 metais Jiezne, sukakęs 80 metų, jo žmona Barbora, kuri mirties metrike įrašyta kaip Vološynova **Mackevičienė** – 1804 metais, sulaukusi 96 metų amžiaus.

Vološynų renesansas Jiezne įvyko Andriaus ir Barbaros vaikų tarpe. Jie gausiai savo vaikų krikšto metrikuose, santuokose vietoj pavardės **Mackevičius** rašė senąją Vološynų pavardę. Štai, vyriausio Andriaus sūnaus Mykolo sūnaus Mykolo duktės Ievos krikštytųjų metrike 1800 metais nurodyta, jog Kukiškėse pakrikštyta **Mackevičiūtė** Ieva, duktė Vološyno vulgo **Mackevičiaus** Mykolo ir Katerinos. Krikštytojai: Jiezno notaras bajoras Sigizmundas Vilbikas ir Marijona Kuliešovaitė. 1803 m. Kukiškėse pakrikštyta Vološynaitė Faustyna (ar Vološynas Faustynas), duktė/sūnus Vološyno Mykolo ir Katerinos. Krikštytojai: Jiezno notaras (raštininkas) bajoras Sigizmundas Vilbikas ir Teresė Vaičiūnaitė. 1804 m. Kukiškėse pakrikštyta Vološynaitė **Mackevičiūtė** Agota, duktė Vološyno – **Mackevičiaus** Mykolo ir Katerinos. Krikštytojai: Motiejus Ulas ir bajorė Marija Černiavska. 1806 m. Kukiškėse pakrikštytas Vološynas – **Mackevičius** Viktoras, sūnus Vološyno – **Mackevičiaus** Mykolo ir Katerinos. Krikštytojai: bajoras Kazimieras Janevičius iš Grikopedzės malūno ir bajorė Teresė Čpulovaitė, Pozniako žmona. 1808 m. Kukiškėse pakrikštyta Vološynaitė – **Mackevičiūtė** Katerina, duktė Vološyno – **Mackevičiaus** Mykolo ir Katerinos. Krikštijo bajoras Motiejus Linevičius (malūnininkas) ir bajorė Antonina Pavlovska. 1809 m. Jiezne, Kukiškėse mirė Katerina Vološynaitė, Mykolo ir Katerinos Vološynų duktė.

Arba kito Mykolo Vološyno – **Mackevičiaus** sūnaus (Andriaus ir Barbaros vaikų) Mateušo vaikų krikštijimai: 1803 m. Jiezne, Kukiškėse pakrikštytas Vološynas Kazimieras, sūnus Vološyno Mateušo ir Agnieškos Tamošiūnaitės. Krikštijo: Motiejus Punda ir Katerina Tamošiūnaitė.

1804 m. Jiezne, Kukiškėse pakrikštyta Vološynaitė Barbora, duktė Vološyno Mateušo ir Agnieškos Tamošiūnaitės. Krikštijo: bajoras Kazimieras Kurkozas ir bajorė Agata Tomaševičiovna. 1803 m. Vološynova Agnieška su bajoru Jackum Hermanu (stražnik) krikštijo Jurgio Stasiūno dukrą. 1805 m. Jiezne Vološynas Mateušas krikštijo Stepono Tamošiūno dukterį Teresę. 1809 m. Jiezne, Kukiškėse pakrikštytas Vološynas Mateušas, sūnus Vološyno Raimundo ir Marijos Bunevičiūtės.

Krikštytojai: Motiejus Bunevičius ir Magdalena Ginkienė. Arba, 1785 m. Jiezne pakrikštyta **Mackevičiūtė** Marijona, duktė **Mackevičiaus** Martyno ir Sudaitytės Onos, kuri ištekėjusi už Anuprijaus Kiškūno – Kondrato ir nuo 1809 iki 1824 metų gimdžiusi vaikus, taip pat ne viename metrike nusirodžiusi kaip Vološynaitė.

Mykolo Vološyno – **Mackevičiaus** duktė Magdalena (Andriaus vaikaitė) yra bajorės Ievos Jodkovskos senelė. Ištekėjo iš Kukiškių už Kazimiero Tamošiūno. Su juo susilaukė dviejų vaikų – tarp jų sūnaus Martyno. Būdamas 26 metų amžiaus jos vyras Kazimieras Tamošiūnas mirė ir Magdalena ištekėjo antrą kartą už Motiejaus Ginkaus. Apsigyveno Kisieliškėse. Gal trijuose ar keturiuose jos vaikų krikštynų metrikuose Magdalenos mergautinė pavardė taip pat įrašyta kaip „Vološynaitė“. Vieną sūnų Magdalena ir Motiejus Ginkai pavadino Jonu Evangelistu. Tai ko gero buvo gerbiama apylinkėse moteris. Yra metrikų, iš kurių matyti, jog Magdalena krikštijo netgi bajorų vaikus kartu su bajorais, nors ištekėjusi turėjo valstietės statusą. Pvz., 1816 metais Magdalena Ginkienė kartu su bajoru Dominyku Černiavskiu krikštijo bajorų Piotrovičių dukterį Antoniną.

Magdalena augino ir vaikaitę Ievą (būsimąją Kisieliškių dvaro savininkę Jodkovską), kadangi Ievos motina Dorotė Kondrataitė Tamošiūnienė mirė anksti, mergaitei sukakus 8 metų. Galbūt Magdalena Ievai papasakojo Vološynų giminės istoriją, kas žino. Tačiau Ievos Jodkovskos Nemajūnų kapinėse tebestovinčio antkapio viršuje (mirė 1899 metais) iškaltas mėnulis sukelia klausimų (gal tai Drago – Sasų herbo simbolis, o gal tiesiog reiškia amžinojo poilsio miegą). Be to, Ieva Jodkovska, sudariusi Vilniuje XIX amžiuje daugybę sandorių (žiūr. autorės straipsnį: XIX amžiaus Vilniaus moterys: Ieva ir jos sandoriai, skelbtą Bernardinai.lt) tikrai pasižymėjo neeiliniais gebėjimais. Jos senelė Magdalena Ginkienė mirė 1850 metais, būdama 82 metų amžiaus.

1914 metų oficialiuose dokumentuose, kuriuos turi Mykolas Tamošiūnas, jo proprosenelis buvęs Jiezno valsčiaus viršaitis Leonas Mockevičius, įrašytas kaip „Он же Волошинь“. Netgi Mykolo Tamošiūno a.a. močiutės šeimą iki pat nūdienos laikų vadindavo Vološynais.

O juk nuo Andriaus Vološyno – **Mackevičiaus** gimimo 1698 m. prabėgo 320 metų.

Vološynų pavardę palikuonys, jau tapę **Mackevičiais** (Mockevičiais), išsaugojo ir naudoja daugybę metų, kelis šimtmečius, jie niekada jos neatsisakė. Galbūt įvykis pakeitęs Vološynų giminės likimą iki 1700 metų, kai jie neteko bajorystės, nebuvo negarbingas, antraip Vološynai tapę **Mackevičiais**, Vološynų pavardę būtų tiesiog pamiršę.

Vološynai „užkrėtė“ savo genais nemažą dalį Jiezno – tai taip pat unikalus reiškinys Lietuvos istorijoje dar ir tuo, jog tikėtina, kad jie kadaise buvo kilmingi.

Vološynų bajoriškos giminės liudijimas įrašytas lenkų heraldinėse knygos. Deja, geneologinėje/istorinėje literatūroje, būtent apie Vološynus kaip bajorišką giminę, nedaug informacijos, Lietuvos Istorijos archyve jų kilmės dokumentų nėra. Teko aptikti Lenkijos svetainėse faktą, jog kažkas užsakęs bajorišką Drago-Sas herbą su įrašu „Woloszyn“. Todėl viltis kažką surasti – yra.

Paminėtina, jog pavardė Vološynas išplito ir tarp ne bajoriškų giminių, sutinkama lietuvių, lenkų, rusų, ukrainiečių žydų tautose. Nesvarbu, ar jie buvo bajorai, ar nebuvo bajorai – jie palikuonims vertingi ir norėtusi žinoti jų kilmės istoriją ir iš kokių tolybių atkeliavo į Jiezną.

Straipsnio autorė dėkoja už pagalbą, verčiant iš lotynų į lietuvių kalbą Jiezno Vološynų metrikus, Rasai Šileikienei, už pasidalijimą įdomia istorine informacija Mykolui Tamošiūnui.

Naudota literatūra:

Wyrostek L., Ród Dragów – Sasów na Węgrzech i Rusi Halickiej, Kraków 1932;

М.Терлецького „Контури роду Драго-Сасів“. Видавництво „Центр Європи“ Львів;

Jiezno bažnyčios RKB krikšto, santuokos ir mirčių metrikai, skelbiami e-pavelde, familysearch svetainėje bei esantys Lietuvos valstybės istorijos archyve.

[Istorija Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė Randakevičienė Irma Abiejų Tautų Respublika \(ATR\), Andrius Mackevičius, Irma Randakevičienė, Steponas Vološynas, Steponas Woloszynas-Rybotyckis](#)

Komentarai

Sponsored

Play Now In Your Browser

Hero Wars

Keely Shaye Smith, 57, Shows Off Massive Weight Loss In Fierce New Photo

Best Of Senior

How Nicole Kidman Looks Without Makeup Is Tough To Handle

Financial Advisor Heroes

Meg Ryan Is Probably The Most Beautiful 59 Year Old Woman

WTFacts

Nicole Kidman, 54, Takes off Makeup, Leaves Us With No Words

Healthy George

She Was A Legendary Actress - Today She Works 9 To 5

Craftthought

Jennifer Grey Is Probably The Most Beautiful 61 Year Old Woman

News Sharper

Sponsored

Work From Home Jobs Might Actually Surprise You

Work From Home | Search Ads

He Promised to Marry Her Then, Look at Them Two Decades Later

Horizontimes

Do You Speak English? Work a USA Job From Home in Lithuania

USA Work | Search Ads

This Gymnast Was A Star, Then This Photo Made Her Change Careers

Oceandraw

World's Most Valuable Motorcycle, Ranked.

Financial 10

39 Of The Most Beautiful Women In History

Gadgettheory

Naujienos iš interneto

Sponsored Links by Taboola

7 nakvynių poilsis Egipte

Barbora

Jennifer Grey Is Getting Better With Age

Swift Verdict

HD camera to record everything that happens on the road.

CarWatch Pro

He Was Once An Icon In The NBA, Here's Him Now

Interesticle

Žuvis (lydeka) kepta virš karštų žarijų

Naujienos iš interneto | LT

Plikyta kvietinė duona

Naujienos iš interneto | LT

trafix.lt

[« Ankstesnis](#)
[Sekantis »](#)

Naujienos

- EP nariai: „ES turi palaikyti Ukrainą ne tik žodžiais, bet ir realia pagalba“
 -
- Seimas ragina Jungtines Tautas nedelsiant imtis veiksmų, užtikrinant neskraidymo zoną virš Ukrainos
 -
- Lieka vis mažiau pandemijos valdymo ribojimų renginiuose ir kino teatruose
 -
- Pirmieji pavasario darbai: ko turėtų nepamiršti kiekvienas sodininkas?
 -
- Knygnešio dieną pradėti Vytauto Gedgaudo skaitymai Vilniaus universitete
 -

Lietuva

- EP nariai: „ES turi palaikyti Ukrainą ne tik žodžiais, bet ir realia pagalba“
 -
- Seimas ragina Jungtines Tautas nedelsiant imtis veiksmų, užtikrinant neskraidymo zoną virš Ukrainos
 -
- Lieka vis mažiau pandemijos valdymo ribojimų renginiuose ir kino teatruose
 -
-

- Pirmieji pavasario darbai: ko turėtų nepamiršti kiekvienas sodininkas?
Valstybinių miškų urėdija miškų savininkus kviečia pasirūpinti savo mišku

-

-

Istorija

- Savo hobį darbe pritaikantis mokytojas: „Istorijos pamokos gali atrodyti kitaip“
-
- Povilas Sigitas Krivickas. Napoleonas ir Lietuva
-
- 15 amžiaus bylos – jau skaitmeninėje skaitykloje
-
- Kviečiame į susitikimą su prof. Liudu Mažyliu
-
- Archyvarai savanoriai vienijasi, kad padėtų išsaugoti Ukrainos kultūros paveldą

-

Kultūra

- Mėnuo iki Velykų: kodėl Lietuvoje vaikus lanko Velykų bobutė, o svetur sėkmę atneša šaltas vanduo?
-
- Savo hobį darbe pritaikantis mokytojas: „Istorijos pamokos gali atrodyti kitaip“
-
- Skelbiamas 2022 metų Kalbos premijos konkursas
-
- Išversti knygą – sunkus darbas ir didelis malonumas
-
- LFS archyvas: fotografijos parodų plakatai 1970–2003 m.

-

Nuomonės, diskusijos, komentarai

- EP nariai: „ES turi palaikyti Ukrainą ne tik žodžiais, bet ir realia pagalba“
-
- D. Stakvilevičiūtė. Ar Gedimino kalną išsaugoti turinčios institucijos netaps atsakingos už jo griūtį?
-
- Povilas Sigitas Krivickas. Napoleonas ir Lietuva
-
- Česlovas Iškauskas. Rusiškojo karo absurdas
-
- Petras Vatiekūnas. Jau šiandien būtina pradėti specialią ribotą humanitarinę operaciją Ukrainoje
-

Religija

- Ukrainos kapelionai ir dvasininkai lieka greta savo žmonių, žūva kartu su jais
-
- Kirilas, didžiausia krikščionijos gėda
-
- Sofija Daubaraitė. Grigoro Narekaci „Sielvartingų giedojimų knyga“
-
- Popiežius: tai ne karinė operacija, o žiaurus karas
-
- Prof. I. Vaišvilaitė apie popiežiaus apsilankymą Rusijos ambasadoje: tai yra labai aiškus kaltinimas
-

Renginiai

- Valdo Aušros poezijos knygos „Chronos ir Kairos“ sutiktuvės
-
-

Kviečiame į Sūduvos dienos minėjimą

- Partizanų vado Vaclovo Voverio-Žaibo 100-ųjų gimimo metinių paminėjimas
-
- LMA Vrublevskių bibliotekoje bus pristatoma Vytauto Šilo išleista „Bibliografijos rodyklė“. Kviečiame!
-
- Kviečiame į poeto Algimanto Mackaus 90-ųjų gimimo metinių minėjimo renginius Pagėgiuose
-